

Vervreemding en isolement in beelden gevangen

door Guido van Oss (**Fotoreportages van Yee Ling Tang**)

De Chinees-Nederlandse fotografe Yee Ling Tang (34) hield verschillende exposities en maakte diverse reportages over Chinese gemeenschappen zowel in Nederland en China als in Cuba. Ook onderzocht ze hoe Nederlandse emigranten in Hongkong en Peking integreren. Binnenkort verschijnt van haar hand het boek *2x9 levens* over Chinese ouderen in Nederland. “De fotoreportages zijn ook een zoektocht naar mijn eigen identiteit.”

Haar tengere gestalte is gehuld in een sportieve outfit. De gedachten van Yee Ling Tang lijken bij sommige vragen alle kanten op te schieten. Regelmatig zoekt Tang naar woorden, die er overigens in rond Nederlands uitkomen. Toen Tang in 1975 op driejarige leeftijd naar Nederland emigreerde, was ze geschokt over de grote mensen ('reuzen') die hier rondliepen en de extraverte manier waarop Nederlanders met elkaar omgingen. Twee jaar lang sprak ze niet, alleen binnen het gezin wisselde ze af en toe wat woordjes uit. Tijdens een klassikale oefening op school begon ze plotseling mee te doen en merkte ze dat haar klasgenootjes daarna allemaal met haar wilden praten. "Het zwijgen heeft ertoe geleid dat ik scherp ging en ben blijven observeren."

Op haar zeventiende deed zich opnieuw een keerpunt in Tangs leven voor. "Ik brak met mijn familie en Chinese vriendengroep. Een jaar lang bleef ik weg van mijn ouderlijk huis. Mijn ouders hadden stereotype verwachtingen van mij: ik moest me als meisje gedragen en op school de beste prestaties leveren. Door hun isolement konden mijn ouders mij echter geen vaardigheden aanreiken om te zorgen dat ik aan hun hoge verwachtingen en strikte regels kon voldoen."

Isolement doorbreken

Het vechten tegen stereotypen is een rode draad geworden in de fotoreportages van Tang. Vanaf haar kinderjaren uitte Tang haar gevoelens vooral via tekeningen en schilderijen. Op de kunstacademie in Enschede pakte ze naast haar studie schilderen enkele jaren later ook een studie in de fotografie op. "Het maken van beelden was voor mij de enige manier om mijn isolement te doorbreken. Daar kon ik mijn onbegrip en woede in kwijt. Als positieve kant van mijn opleiding zie ik dat deze allerlei methoden en technieken aanreikt

om betere foto's te maken. Een nadeel is dat je te veel wordt aangeleerd om conceptueel te denken: vooraf te bedenken welke foto's je met welke bedoeling wilt nemen. Daarom ben ik meer tevreden over de foto's die ik de laatste jaren maak. Ik werk nu meer autonoom, vanuit mijn eigen gevoel, zonder me te laten beïnvloeden door de meningen en verwachtingen van anderen."

De fototentoonstellingen en publicaties van Yee Ling Tang behandelen sterk uiteenlopende onderwerpen. Een van haar exposities betreft de Asian Party's. Dit zijn speciaal voor Aziaten georganiseerde uitgaansavonden in grote discotheken. Tang: "Zelf was ik een fervent bezoeker van Asian Party's. In de jaren negentig waren die 'conservatief' en schattig. Inmiddels zijn deze Party's erg verwesterd en gedragen Chinese jongeren zich veel vrijer dan toen." Overigens zitten Chinese jongeren volgens Tang over het algemeen nog steeds meer in 'hun hoofd' dan in 'hun gevoel': "Ze treden naar buiten toe altijd verstandig op. Je zult ze niet gauw iets stoms horen zeggen."

Van 1998 tot 2001 maakte Tang vervolgens reportages van Chinese disco's in Nederland. "Daar komen veel jonge Chinezen die zich steeds verder verwijderd voelen van hun roots... Deze fotoserie was gedurende de tentoonstelling gekoppeld aan een reportage over mijn twee grootmoeders waarvan er een 'rondzwerft' in de straten van Hongkong."

Cubaanse Chinezen

Tijdens een vakantie in Cuba raakte Tang geïnspireerd om de Chinese gemeenschap aldaar te fotograferen. "Op Cuba zijn nog maar zo'n driehonderd Chinezen van gemiddeld tachtig jaar oud. Zij ontvluchtten China >

Vorige en volgende pagina: Beelden uit de serie Dualisme.

Rechts: Beelden uit de serie Cuba.

'Met mijn fotoreportages vertel ik mijn verhaal over het land waar ik ben geboren. Het geeft me een gevoel van bestaansrecht.'

toen het communistisch werd. Tien jaar later trof Cuba echter hetzelfde lot, zodat hun vlucht tevergeefs werd. Hun kinderen zochten fortuin in de Verenigde Staten. De overblijvende oudere Cubaanse Chinezen blijven in een enorm isolement achter. Ze zoeken elkaar op in een klein aantal Chinese sociëteiten."

Ook de Chinese ouderen in Nederland zijn door Tang in beeld gebracht in het boek *2x9 levens* dat in oktober 2006 zal verschijnen. Verder was er een foto-expositie van Tang over Chinezen en Nederlanders in China.

Voor de reportage over Chinezen in China koos Tang voor het maken van contrasterende beelden die voor meer dan één uitleg vatbaar zijn. "Daarbij is de vraag aan de toeschouwer: wat is werkelijkheid en wat is interpretatie? Een vrouw achter een raam op een bepaalde wijze gefotografeerd roept bij Nederlanders bijvoorbeeld gemakkelijk de associatie met raamprostitutie op. In werkelijkheid is het eenvoudigweg niet meer dan een vrouw achter een raam. Het is leuk om hiermee te spelen. Mensen kunnen via een foto zich een heel ander beeld vormen dan de situatie in werkelijkheid was." Eenvoud is sowieso een begrip dat Tang bij kunst en fotografie aanspreekt. "Ik houd er niet van als je een uitvoerige toelichting nodig hebt om kunst te kunnen begrijpen."

Nederland niet tolerant

De reportage over Nederlanders in China voorzag in een andere behoefte van Tang. "In Nederland wordt zoveel over integratie ge-

praat. Ik was benieuwd hoe Nederlanders zelf in China integreren. Dan zie je dat het sociale leven van Nederlandse zakenlieden zich vooral binnen hun eigen Nederlandse kennensgroep afspeelt. Door deze reportage heb ik meer begrip gekregen voor het isolement waar mijn ouders in Nederland voor kiezen."

Tang ergert zich aan de Nederlandse integratiepolitiek en neemt op haar weblog 'on-Chinees' provocerend stelling tegen de in haar ogen hypocriete politiek van minister Verdonk: "Als zij ooit premier wordt, vlucht ik terug naar China."

De kans is groot dat Tang Nederland sowieso gaat verlaten. "Ik vind Nederland helemaal niet zo'n tolerant land. Ook het kunstklimaat vind ik erg beperkt. Juist omdat zagezegd 'alles kan en mag' is er weinig vernieuwing. Zo zijn bijvoorbeeld mijn fotoreportages aanvankelijk vrijwel steeds geweigerd. Kennelijk loop ik voor Nederlandse begrippen te ver vooruit." Tang koestert de hoop dat haar ideeën in andere landen sneller worden opgepikt. "Daarbij komt dat ik graag zelf het land wil kiezen waar ik mijn leven leid."

De zoektochten die Tang met haar fotoreportages heeft afgelegd waren in veel opzichten ook een zoektocht naar haar eigen identiteit. "Met een aantal fotoreportages vertel ik mijn verhaal over het land waar ik ben geboren. Het geeft me een gevoel van meer bestaansrecht." 友

Meer informatie vindt u op de website www.yeelingtang.com.